

SCI-CONF.COM.UA

**PRIORITY DIRECTIONS
OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
DEVELOPMENT**

**PROCEEDINGS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 18-20, 2021**

**KYIV
2021**

ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАУКИ

УДК 911.8

РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЧОРНОГО МОРЯ

Андрійчук Тамара Вячеславівна

кандидат біологічних наук, старший викладач

Власенко Руслана Петрівна

кандидат біологічних наук, доцент

Брожко Марія Віталіївна

Студентка

Житомирський державний

університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

Вступ.

На сьогоднішній день індустрія туризму набрала популярності і є важливим джерелом доходу для багатьох держав. Туристична галузь генерує величезні багатства для країн і створює робочі місця для місцевих жителів. Залежність від туризму як джерела заробітку різниться по всьому світу і може бути виміряна як відсоток від ВВП країни.

Морський туризм завжди був головною частиною туристичної галузі, а також рушійною силою розвитку прибережних країн. Вода сприяє розвитку індустрії відпочинку та туризму у всьому світі. Простір океанів і морів створив чудові умови для круїзного туризму. Подорож на зручних морських лайнерах дозволяє туристам познайомитися з екзотичними країнами, відвідавши найвіддаленіші куточки земної кулі. Туристичні агенції роблять акцент на красиві пляжі і багатий водний органічний світ.

Наша держава також має змогу розвивати морський туризм, так як південні кордони України омиваються водами Чорного і Азовського морів. Це

дає великий потенціал для розвитку туристичної галузі, дасть змогу збільшити обсяг ВВП і надати робочі місця для місцевих мешканців.

Актуальність обраної теми полягає в тому, щоб привернути увагу людей до рекреаційного потенціалу прибережних територій України.

Мета.

Дослідження полягає в оцінці природного рекреаційного потенціалу Чорноморського узбережжя.

Матеріали і методи.

В результаті дослідження використано наступні методи: історичний, літературний, спостереження картографічний і описовий.

Результати та обговорення.

Узбережжя Чорного моря – благодатний казковий куточок української землі, який здавна приваблював до себе туристів. Лікуванню і відпочинку сприяє м'який сухий клімат, велика кількість сонячних днів, тепле, не глибоке море, піщані пляжі, грязі і мінеральні джерела.

Територія узбережжя Чорного моря розташована переважно у межах помірного кліматичного поясу з помірно континентальним типом клімату, який є сприятливим для рекреаційної діяльності. Літо тепле, сухе із середніми температурами на початку $+26^{\circ}\text{C}$, в серпні температура сягає $+30^{\circ}\text{C}$. Курортний сезон відкривається в травні, в цей час вода стає досить теплою (17°C). Такі ж температурні показання зберігаються і на початку осені. Вересень – це далеко не кінець теплих днів, відкривається оксамитовий сезон. Тепла не дощова погода ще довго радує відпочиваючих [4]. Середня тривалість літнього відпочинку на узбережжі моря становить 125 днів, а сезону купання 120.

Важливим фактором, що сприяє розвитку рекреації є лікувальні грязі Чорноморського басейну України що здебільшого зосередженні в лиманах його узбережжя (рис. 1). Найбільші родовища лікувальної грязі сконцентровані в таких лиманах: Куяльницькому ($15\,337$ тис. м^3), Хаджибейському ($11\,048$ тис. м^3), Тилігульському ($11\,276$ тис. м^3) [4].

Рис.1. Місце розташування лиманів на узбережжі Чорного та Азовського морів [5].

Лікувальні грязі багаті солями, мінералами, біостимуляторами, ліпідами, вітамінами, ферментами, гормонами, сульфідами заліза. Грязьові ванни, обгортання та аплікації особливо корисні для лікування розладів опорно-рухового апарату, нервової, дихальної, травної, сечостатевої та гінекологічної систем, а також шкірних захворювань. Природні мінеральні води мають цілющі властивості. Зокрема, підвищують рівень кисню в організмі, оновлюють шкіру, заспокоюють нерви та корисні для функціонування систем організму людини. Вони підігріваються природним шляхом, містять високу концентрацію негативних іонів, що сприяє зміцненню здоров'я.

За розміщенням кліматичних, мінераловодних і лікувально-грязевих ресурсів на узбережжі Чорного моря сформувалися основні два великі курортні регіони: Одеський та Кримський. В Кримському регіоні виділяють три курортно-рекреаційні райони: Євпаторійський, Ялтинський та Феодосійський [3]. Варто зауважити, що починаючи з 2014 року ми не володіємо даними щодо Кримського регіону. Це пов'язано з окупацією Криму.

Одеський регіон поділяють на п'ять курортних районів: Татарбунарський, Білгород-Дністровський, Одеський, Очаківський і Скадовський. Центрами туризму та рекреації є Одеса (найбільший), Херсон та Миколаїв. В Одесі функціонують 122 лікувально-оздоровчих та туристичні заклади (санаторії, туристичні бази, численні будинки відпочинку, дитячі табори, спортивно – оздоровчі бази), які відвідують численні організовані рекреанти.

Чорноморське узбережжя має дуже великі перспективи розвитку для рекреаційного господарства на основі використання унікальних мінеральних вод. Найбільші з родовищ мінеральних вод: Одеське – 2272 м³ /добу, Куяльницьке –1516 м³ /добу, Кароліно-Бугазьке – 1800 м³ /добу, Сергіївське – 919 м³ /добу. Воду із цих родовищ використовують як з лікувальною метою, так і для промислового розливу. У перспективі варто розширити напрямки біологічного застосування мінеральних вод і підвищити їх бальнеологічні цінності, що дасть поштовх для розвитку лікувального туризму.

Висновок: природні лікувальні ресурси Чорноморського узбережжя разом з сприятливими кліматичними факторами сприяють ефективному лікуванню та відпочинку, відкривають великі можливості для будівництва нових курортів і баз відпочинку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бальнеологія [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.balneology.org/>.
2. Відпочинок на Чорному морі: курорти України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://bazadacha.com/ua/otdyih-na-chernom-more-kurortyi-ukrainyi/>
3. Мінеральні і термальні води Криму. Лікувальні грязі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://geoknigi.com/book_view.php?id=486.
4. Хрестоматія з географії України. Посібник для вчителя /упоряд. П.О. Маслюк, - П.Г. Шищенко, К. Генеза 1994, 177 с.
5. <https://www.photoukraine.com/russian/articles?id=27>